BUCOVINA ŞI BASARABIA ÎN DEZBATERILE ISTORICILOR ŞI ANALIŞTILOR STRĂINI

La iniţiativa Centrului de Tehnologii Politice „PolitKontakt" din Moscova (Rusia), Catedra de istorie modernă şi contemporană din cadrul Facultăţii de Istorie, Politologie şi Relaţii Internaţionale a Universităţii Naţionale „Yurii Fedkovych" din Cernăuţi (Ucraina) şi Fundaţia de Caritate „Resurse şi Iniţiative Publice" din Cernăuţi (Ucraina) s-a organizat Seminarul intitulat „Bucovina şi Basarabia: lecţiile istoriei, starea şi perspectivele securităţii regionale" (Cernăuţi, 21 septembrie 2011). Desfăşurată la universitatea cernăuţeană, această manifestare internaţională a fost inaugurată de prof. univ. dr. Oleksandr Ushenko, prorector pentru probleme ştiinţifice al instituţiei gazdă, mesaje de salut fiind adresate participanţilor de asemenea de prof. univ. dr. Oleksandr Dobrzhanskyi, decanul Facultăţii de Istorie, Politologie şi Relaţii Internaţionale, dl Andrei Medvedev, expert şi director executiv al Centrului de Tehnologii Politice „PolitKontakt", Serghei Hacman, vicepreşedinte al Fundaţiei de Caritate „Resurse şi Iniţiative Publice".

Reunind istorici şi experţi din Ucraina, Rusia, România, Republica Moldova şi Ungaria, seminarul a urmărit să scoată în evidenţă tiparele trecutului, situaţia actuală şi potenţialele evoluţii la graniţele răsăritene dintre CSI şi UE. În acest context, prof. univ. dr. Oleksandr Dobrzhanskyi a realizat o *Analiză comparativă a dezvoltării socio-economice a Bucovinei şi a Basarabiei în a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi începutul secolului XX*, prezentând evoluţiile înregistrate în cele două provincii istorice aflate sub administraţii diferite şi subliniind gradul superior de dezvoltare economică şi politică a ţinutului bucovinean.

Vitaliy Zhuravliov, consilier principal al Comitetului Consiliului Federaţiei[1] pentru problemele CSI, a avut ca subiect al intervenţiei sale *Aspecte de civilizaţie în cadrul securităţii regionale. Studiu de caz: nordul Bucovinei*. Referentul a abordat în special chestiunile legate de interesele Rusiei în spaţiul ex-sovietic, vorbind despre aşa-zisa „lume rusă", în cadrul căreia a inclus şi partea de nord a Bucovinei, şi exprimându-şi regretul legat de scăderea/absenţa influenţei Rusiei asupra Bucovinei. În cadrul discuţiilor, participanţii au respins ideea cu privire la apartenenţa Bucovinei şi Basarabiei la aşa-zisa „lume rusă", chiar dacă Rusia are interese geostrategice în spaţiul situat la vest de graniţele sale şi chiar dacă în cele două provincii încă există un anumit procent de etnici ruşi.

Cercetătorul cernăuţean Serghei Hacman a discutat despre *Schimbarea apartenenţei statale a Basarabiei şi a Bucovinei în prima jumătate a secolului XX ca factor de sensibilitate în relaţiile ucraineano-moldo-române*, evidenţiind transferurile de autoritate asupra celor două provincii istorice în perioada 1917–1944 şi implicaţiile lor asupra populaţiei şi relaţiilor internaţionale. Lăsând impresia unor mici confuzii conceptuale, istoricul Igor Piddubnyi (Cernăuţi) a supus atenţiei publicului *Mişcările politice naţionaliste ca factor de modificare a situaţiei în Bucovina şi Basarabia în perioada interbelică*, concentrându-se mai ales pe formaţiunile politice şi stările de spirit din Bucovina în perioada 1918–1940.

O comunicare bine documentată şi echilibrată, având în vizor probleme dureroase din al Doilea Război Mondial, a fost prezentată de cercetătorul Oleksandr Novosiolov (Ivano-Frankivsk, Ucraina). În intervenţia *Ion Antonescu: teoria şi practica făuririi „României Mari"*, istoricul a analizat poziţia „conducătorului" statului român faţă de problemele Basarabiei, Bucovinei,

[1] Camera superioară a Adunării Federale (Parlamentului) a Federaţiei Ruse.

BDD-A32601 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:32 UTC)

Transnistriei şi Transilvaniei în anii 1940–1944, realizând conexiuni cu politica externă a Germaniei, Ungariei, Marii Britanii, SUA şi URSS din acea perioadă.

Profesorul universitar Alexandru Burian (Chişinău), specialist în drept internaţional, a meditat asupra unui subiect incitant, intitulat *Bucovina şi Basarabia: paralele istorice, direcţii de perspectivă şi parametrii geopolitici ai securităţii europene*. Promotor al statalităţii moldoveneşti integrate CSI-ului, referentul a fost blând în exprimări la adresa politicii externe a Rusiei contemporane şi destul de acid la adresa SUA şi NATO, lăsând să se înţeleagă că Moscova trebuie să-şi refacă influenţa în spaţiul post-sovietic şi chiar post-socialist.

Universitarul sucevean Florin Pintescu a propus spre analiză tema *România şi cooperarea economică regională la graniţa de est a UE*, abordând problematica schimburilor comerciale, investiţiilor şi cooperării economice între România şi Republica Moldova, România şi Ucraina într-un context mai larg – al zonei extinse a Mării Negre şi al intereselor geostrategice şi economice ale Rusiei.

Politica estică a UE: implicaţii pentru Ucraina şi Republica Moldova a constituit tema intervenţiei cercetătorului Ştefan Purici, care a schiţat principalele aspecte ale Politicii Europene de Vecinătate şi ale Parteneriatului Estic, realizările şi dificultăţile înregistrate, instrumentele şi perspectivele politicii estice a Uniunii Europene în raport cu interesele şi evoluţiile din Ucraina şi Republica Moldova.

O comunicare extrem de controversată a fost cea susţinută Józsa Bálint (Budapesta, Ungaria) care, „pe baza propriei experienţe", a prezentat *Situaţia minorităţilor etnice din România şi politica naţională a conducerii româneşti*. Îmbibată cu falsuri istorice, demografice, politice, culturale, comunicarea s-ar fi dorit un fel de „vot de blam" la adresa României, autorul încercând să convingă auditoriul că ungurii din această ţară nu au dreptul să studieze în limba maternă, nu au dreptul să oficieze serviciul religios în limba maghiară, sunt marginalizaţi şi supuşi unei deznaţionalizări continui. În cadrul discuţiilor, inclusiv graţie prezenţei şi intervenţiilor cercetătorilor români, lucrurile au fost clarificate, autorul încercând să-şi susţină alegaţiile prin argumentul: „M-am întemeiat pe cei trei ani de viaţă ai mei petrecuţi într-o comunitate de secui din România".

Consultantul politic Dmitriy Galkin (Moscova), adept al perspectivei marxiste, a abordat subiectul *Moldova, România şi Ucraina în perioada declinului economic global: problemele sociale ca principala ameninţare la adresa securităţii regionale*, realizând o trimitere la criza economică din anii 1936–1937 şi subliniind implicaţiile negative ale crizei economice mondiale actuale asupra populaţiei din cele trei ţări, precum şi fragilitatea instrumentelor de protecţie socială. Pe aceeaşi linie s-au înscris comunicările elaborate de Oleg Vernik (Kiev) şi Serghei Ilchenko (Chişinău), primul vorbind despre *Retorica socială a naţionaliştilor ucraineni* (formaţiuni şi mişcări politice radicale din Ucraina), al doilea ocupându-se de *Retorica socială a naţionaliştilor români* (din Republica Moldova). Oleg Vernik a concluzionat că populismul liderilor naţionalişti şi pseudo-naţionalişti ucraineni este prezent pe scena politică, însă în spatele discursurilor şi lozincilor politice nu se află programe coerente de rezolvare a crizelor sociale. Serghei Ilchenko a menţionat că prin sintagma „naţionalişti români" el înţelege atât persoanele şi formaţiunile care se pronunţă pentru unirea cu România, cât şi pe susţinătorii înflăcăraţi ai statalităţii moldoveneşti actuale, arătând că din perspectiva protecţiei sociale a populaţiei nu există diferenţe de opinii între cele două tabere.

Seminarul s-a încheiat cu prezentarea comunicării intitulate *Provocări pentru securitatea naţională a Ucrainei în domeniul umanitar* (*Studiu de caz: Regiunea Cernăuţi*), întocmite de universitara cernăuţeană Natalia Nechaeva-Yuriychuk. Autoarea s-a referit la potenţiale riscuri la adresa securităţii Ucrainei, inclusiv în plan religios şi educaţional, evidenţiind câteva posibile ameninţări din partea Rusiei şi României.

Nu putem exclude că, organizat în preajma vizitei în Regiunea Cernăuţi a Preafericitului Părinte Kiril, Patriarhul Moscovei şi al întregii Rusii, seminarul s-a dorit un fel de testare a opiniei intelectualităţii din Bucovina (Cernăuţi şi Suceava) pe marginea politicii de avansare a influenţei ruseşti în zonă, inclusiv prin intermediul bisericii şi limbii sau prin crearea unor imagini negative la adresa SUA, NATO, UE, României etc.

Ştefan Purici

BDD-A32601 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:32 UTC)